

In 2016 kregen vijf Amsterdamse daklozen een pinpas met tienduizend euro én 24-uurs coaching. TV-maker Beau van Erven Dorens volgde hen een jaar lang met de camera. Dankzij de gemeenteraad heeft Haarlem een vergelijkbaar project, maar zonder camera's: *The Haarlem Project*. *Stratijournal* volgt dit bijzondere experiment en de betrokkenen.

Geld brengt in beweging

TEKST: JESSICA HOOGENBOOM / FOTO: HEIDI BORGART

Een dag op pad met Rokus Loopik (60), herstelcoach én projectleider van *The Haarlem Project*. Samen met ervaringsdeskundige Alan Bunsee (vorige maand in deze serie) is hij de vaste coach van de vijf dakloze deelnemers - de rol die hij ook had in *The Amsterdam Project*. Alan was destijds deelnemer, nu is hij Rokus' rechterhand. "Zo zie je waar zo'n project allemaal toe kan leiden", zegt Loopik. "Alan blijkt een ware topcoach."

We treffen elkaar bij Zorghotel Pitstop, waar Hennie en Odette - een dakloos koppel van begin vijftig - tijdelijk verblijven. Er staat iets bijzonders op het programma: we gaan een woning bekijken. Aangekomen in een rustig straatje in Schalkwijk worden we binnengelaten door een bekende van het koppel. "Hé man, woon jij ook hier?!", roept Hennie. Arnold Lammerts van de Regionale Instelling Beschermd Wonen (RIBW) leidt ons rond. Dankzij hem kan het echtpaar deze 'tussenwoning' betrekken, tot er via *Housing First* een vaste woning vrijkomt. Het stel krijgt de eerste verdieping: twee kamers, een eigen badkamer en een groot balkon. Terwijl Hennie buiten een shaggie opsteekt, zakt Odette in een stoel. Ze kan niet geloven dat ze na drie jaar buiten slapen weer een eigen plek krijgen. "Ik wou dat we vandaag nog konden verhuizen!"

Stilstand is funest

Nadat we het echtpaar hebben afgezet in de stad, rijden we naar The Living Museum in Bennebroek. Ook een project van Loopik. Hier vond de kick-off van *The Haarlem Project* plaats. Tussen de kleurige objecten en schilderijen - van kunstenaars met en zonder psychiatrische achtergrond - legde hij de beginselen uit aan een zaal vol ambtenaren en hulpverleners. "Dat we het anders proberen te doen door kansen te creëren. Zodat de deelnemers hun leven zélf naar een hoger plan kunnen tillen. Die tienduizend euro is een onderdeel van die eigen regie. Belangrijker is dat ze voelen dat er een doorbraak mogelijk is, en dat we ze daarbij tot het uiterste bijstaan. Op hun eigen voorwaarden, in plaats van andersom."

“Een deelnemer heeft al vierduizend euro verbruikt

In zijn kantoor bespreken we de voortgang. Hoe gaat het met de deelnemers? "Het verschilt enorm per persoon. Maar wat voor hen allemaal geldt: er is beweging. Voorheen stond alles stil. Maanden of zelfs jaren. En stilstand is funest", zeg Loopik. "Eén van hen heeft het geld laten parkeren tot hij een woning vindt. Een andere deelnemer heeft al ruim vierduizend euro - bijna de helft dus - verbruikt, maar we zien nog geen doorbraak in zijn situatie. Behalve dat hij het duistere pand, waar hij illegaal sliep, meteen heeft verlaten nadat hij in het project kwam. Nu woont hij in bij zijn vriendin. Om hem maken we ons een beetje zorgen. Dan hebben we nog twee jonge moeders. De ene hebben we vorige week verhuisd, de andere wacht op een woning. Die moeders komen er wel. Er is naast de dakloosheid vast nog veel andere problematiek, maar dat is voor latere zorg. En tenslotte hebben we Hennie en Odette. Zij komen echt van ver, leven al drie jaar samen op straat, zonder uitzicht op verbetering. Die hebben nog een weg te gaan. Maar vandaag liepen ze rond in hun toekomstige woning. Jaha, wie had dat drie maanden geleden gedacht!"

Piramide van Maslow

Terug naar Haarlem. Daar treffen we, in een café op de Grote Markt, een goed geklede jongeman - bepaald niet het beeld van een klassieke dakloze. Hij is de deelnemer die Rokus een beetje zorgen

baart. Hoe het met hem gaat? De jongeman zucht en vertelt dat hij "gedoe met zijn vriendin" heeft, waardoor hij weer dakloos is. De coaches raden hem dringend aan om - ongeacht de mooie vriendin met de woning - een eigen plek te zoeken. Alan: "Je staat zeven jaar ingeschreven, zeg je. Kom op, daar moet je een woning mee kunnen vinden in de regio." De jongeman knikt bedeesd. Hij weet niet zo goed waar hij moet beginnen.

"Ken je de piramide van Maslow?", vraagt Rokus. De jongeman schudt zijn hoofd. Rokus tekent een piramide met vijf lagen. "Kijk, onderaan staat je basisbehoefte: voedsel. Zonder voedsel ga je dood. De tweede laag is veiligheid en zekerheid, zoals een dak boven je hoofd en een inkomen. Daarna volgt sociaal contact, en bovenaan staat zelfontplooiing." De jongeman kijkt mee en knikt: "Dus ik moet eerst een eigen woning vinden, en dan pas een vrouw zoeken."

De volgende afspraak wordt meteen ingepland: morgenochtend om tien uur bankzaken regelen met Rokus, daarna sporten met Alan. Alan: "En als we alle frustratie er dan uitgetraind hebben, gaan we meteen reageren op een woning, oké?" Oké, zegt de jongeman. Zijn ogen beginnen te glinsteren. "Tot morgen, man. Topcoach!" ■

Alle afleveringen uit deze artikelserie teruglezen: www.stratijournal.com